

POSTANOWIENIE

Dnia 12 grudnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bosek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Paweł Księżak

SSN Adam Redzik

w sprawie ze skargi A. S.

z udziałem Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Apelacyjnego w [...]

na przewlekłość postępowania Sądu Apelacyjnego w [...] w sprawie V ACa [...],

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 12 grudnia 2018 r.,

oddala skargę.

UZASADNIENIE

Dnia 12 lutego 2018 r. do Sądu Apelacyjnego w [...] wpłynęła skarga Pani A. S., reprezentowanej przez radcę prawnego A. S., na przewlekłość postępowania prowadzonego przed tym Sądem w sprawie pod sygn. akt V ACa [...].

Skarżąca zażądała: 1) stwierdzenia przewlekłości postępowania, 2) wydania Sądowi Apelacyjnemu w [...] zalecenia podjęcia w wyznaczonym terminie odpowiednich czynności, tj. wyznaczenia terminu rozprawy apelacyjnej, 3) zasądzenia od Skarbu Państwa 20.000 zł, 4) zasądzenia od Skarbu Państwa zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa.

Na uzasadnienie żądań podała, że pozwem z 19 stycznia 2016 r. wystąpiła o rozwód z pozwanym J. S. oraz o udzielenie zabezpieczenia roszczeń

alimentacyjnych i kontaktów z małoletnim dzieckiem stron. Sąd Okręgowy w G. orzekł wyrokiem z 4 kwietnia 2017 r. rozwiązanie małżeństwa, określił sposób wykonywania władzy rodzicielskiej oraz utrzymania małoletniego oraz ustalił sposób kontaktowania się ojca z małoletnim. Od wyroku Sąd Okręgowy w G. została wniesiona apelacja 18 maja 2017 r. przez męża powódki, a Sąd Apelacyjny w [...] do chwili wniesienia skargi nie wyznaczył terminu rozprawy apelacyjnej. Podkreśliła również, że żąda maksymalnej sumy pieniężnej, ponieważ jako kryterium, od której zależy wysokość przyznanej sumy ustawodawca wymienia w szczególności znaczenie sprawy dla skarżącej, która swoją postawą nie przyczyniła się w sposób zawiniony do wydłużenia czasu trwania postępowania.

W odpowiedzi na skargę Skarb Państwa – Prezes Sądu Apelacyjnego w [...] zgłosił swój udział w postpowaniu i wniósł o oddalenie skargi. Wyjaśnił, iż akta sprawy wraz apelacją przedstawiono Sądowi Apelacyjnemu w [...] w dniu 12 czerwca 2017 r. i w tym też dniu sprawę zarejestrowano pod sygnaturą V Aca [...]. Zarządzeniem z dnia 14 lutego 2018 r. skierowano sprawę na rozprawę wyznaczoną na dzień 20 marca 2018 r., wyznaczono sędziego sprawozdawcę. W związku z terminem rozprawy w dniu 28 lutego 2018 r. akta sprawy przekazane wraz ze skargą Sądowi Najwyższemu, zostały zwrócone Sądowi Apelacyjnemu w [...]. Prezes Sądu Apelacyjnego podkreślił ponadto w nawiązaniu do postanowienia Sądu Najwyższego z 19 października 2017 r., III SPP 44/17, iż skoro pełnomocnik strony w sprawie o rozwód nie złożył wniosku o skierowanie sprawy na termin rozprawy apelacyjnej poza kolejnością wpływu, ze wskazaniem, że występuje szczególnie uzasadniony przypadek, nie można skutecznie domagać się stwierdzenia przewlekłości postępowania, gdy rozprawa apelacyjna została wyznaczona po roku oczekiwania, zgodnie z kolejnością wpływu (§ 56 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 23 grudnia 2015 r. Regulamin urzędowania sądów powszechnych).

Pełnomocnik skarżącej złożył do sprawy pismo procesowe, które do Sądu Najwyższego zostało doręczone 26 marca 2018 r., w którym powtórzono, iż „dwunastomiesięczna bezczynność sądu drugiej instancji, polegająca na niewyznaczeniu rozprawy apelacyjnej, uzasadnia skargę na przewlekłość postępowania”. Krytyce poddano także „wywód zawarty w piśmie z dnia 6 marca

2018 r., który sprowadzić można do stwierdzenia, że jeżeli skarżąca oczekiwała na rozpoznanie swojej sprawy w rozsądnym terminie, to powinna wystosować w tym celu ekstraordynaryjny wniosek o rozpoznanie sprawy poza kolejnością wpływu". Na uzasadnienie tej tezy nie przytoczono jednak argumentacji.

Dnia 20 marca 2018 r. Sąd Apelacyjny w [...] wydał w sprawie wyrok, który wraz z uzasadnieniem został w/w pełnomocnikowi skarżącej doręczony.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga nie jest uzasadniona.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 75, dalej: u.s.n.p.s.) strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania). Zgodnie zaś z treścią art. 2 ust. 2 powołanej ustawy, dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie albo czynności podjętych przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze w celu zakończenia postępowania przygotowawczego lub czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej

zawilości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, o przewlekłości postępowania apelacyjnego można zasadniczo mówić w przypadku beczynności sądu drugiej instancji polegającej na niewyznaczeniu rozprawy apelacyjnej, która trwa co najmniej 12 miesięcy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 12 maja 2005 r., III SPP 96/05, OSNP 2005 nr 23, poz. 384; z dnia 16 marca 2006 r., III SPP 10/06, OSNP 2007 nr 7-8, poz. 120; z dnia 21 marca 2006 r., III SPP 13/06, OSNP 2007 nr 7-8, poz. 121; z dnia 18 maja 2016 r., III SPP 53/16, LEX nr 2056884, z dnia 14 lipca 2016 r., III SPP 55/16, z 7 marca 2017 r., III SPP 6/17; z 21 lutego 2018 r., III SPP 3/18).

Jak ustalono w niniejszej sprawie, Sąd Apelacyjny w [...] nie tylko wyznaczył w w/w terminie rozprawę, lecz wydał wyrok, który został pełnomocnikowi skarżącej doręczony.

Ponadto, biorąc pod uwagę trafny pogląd wyrażony w orzecznictwie Sądu Najwyższego, zgodnie z którym jeżeli pełnomocnik strony w sprawie o rozwód nie złożył wniosku o skierowanie sprawy na termin rozprawy apelacyjnej poza kolejnością wpływu, ze wskazaniem, że występuje szczególnie uzasadniony przypadek, nie może skutecznie domagać się stwierdzenia przewlekłości postępowania, gdy rozprawa apelacyjna została wyznaczona po roku oczekiwania, zgodnie z kolejnością wpływu (postanowienia Sądu Najwyższego z 19 października 2017 r., III SPP 44/17), uznać należy, że skarga jako pozbawiona uzasadnionej podstawy, na podstawie art. 12 ust. 1 u.s.n.p.s., podlega oddaleniu.

Z przytoczonych powodów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.